

**II Jornadas
Internacionais
de Educación
Ambiental
do CEIDA**

XUNTA
DE GÁLICIA

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Colaboran:

DIVULGACIÓN E EDUCACIÓN AMBIENTAL

Alfredo López

CEIDA-25/04/2018

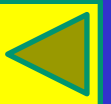
Fauna mariña ameazada

Especies focais

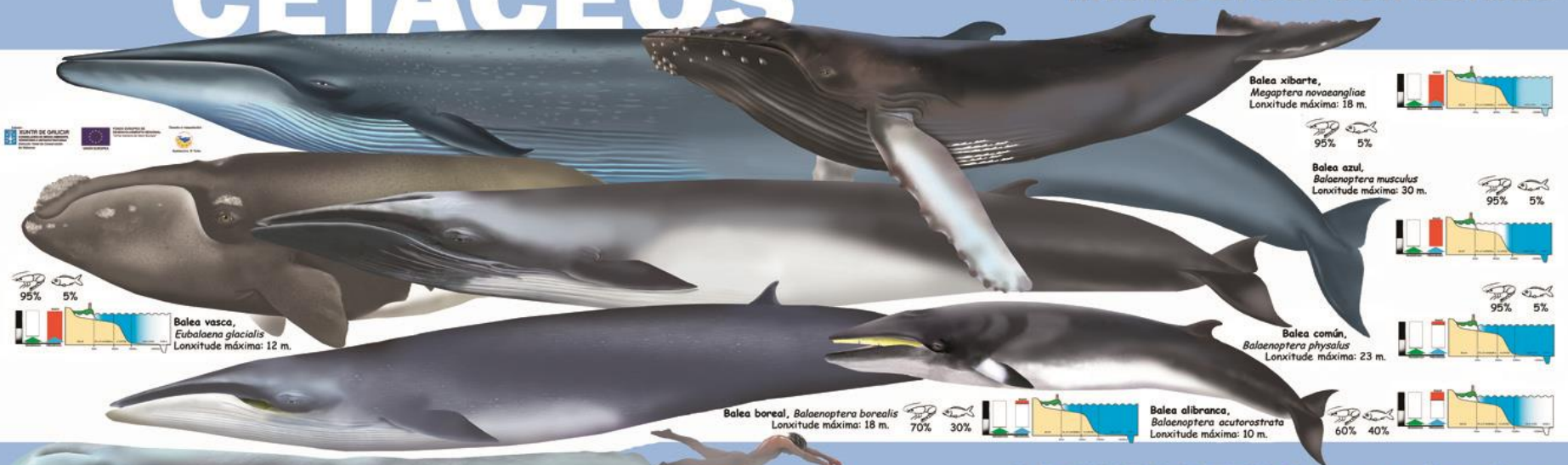
Coñecer para conservar

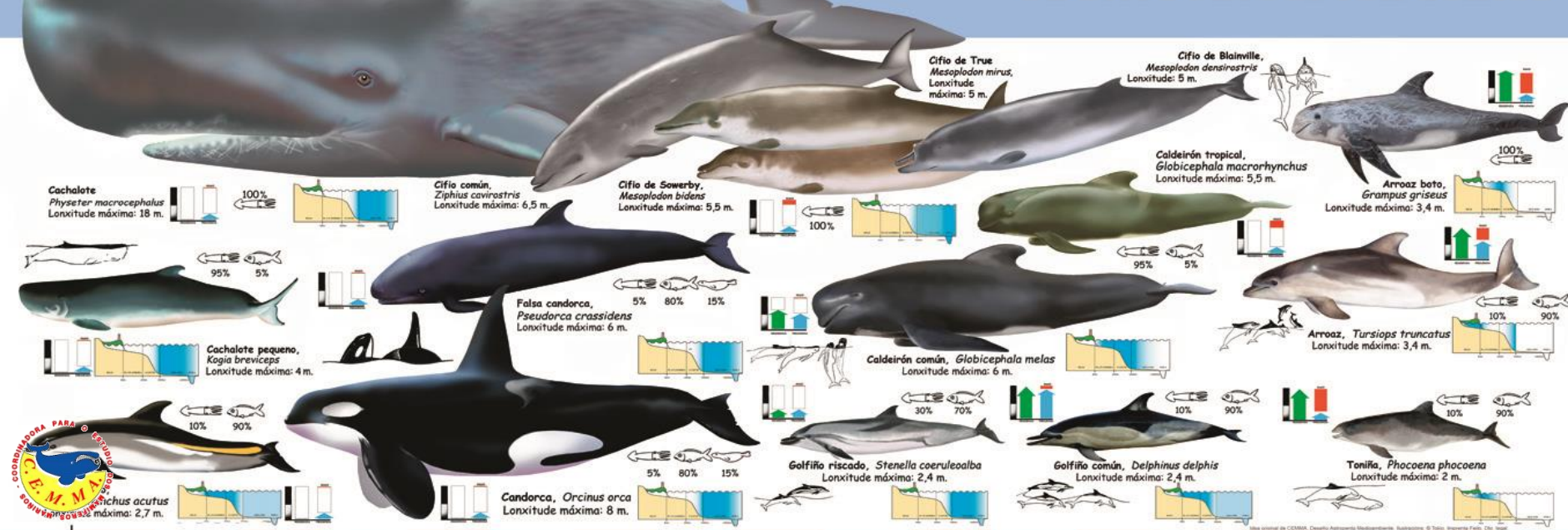

CETACEOS

MISTICETOS: con barbas

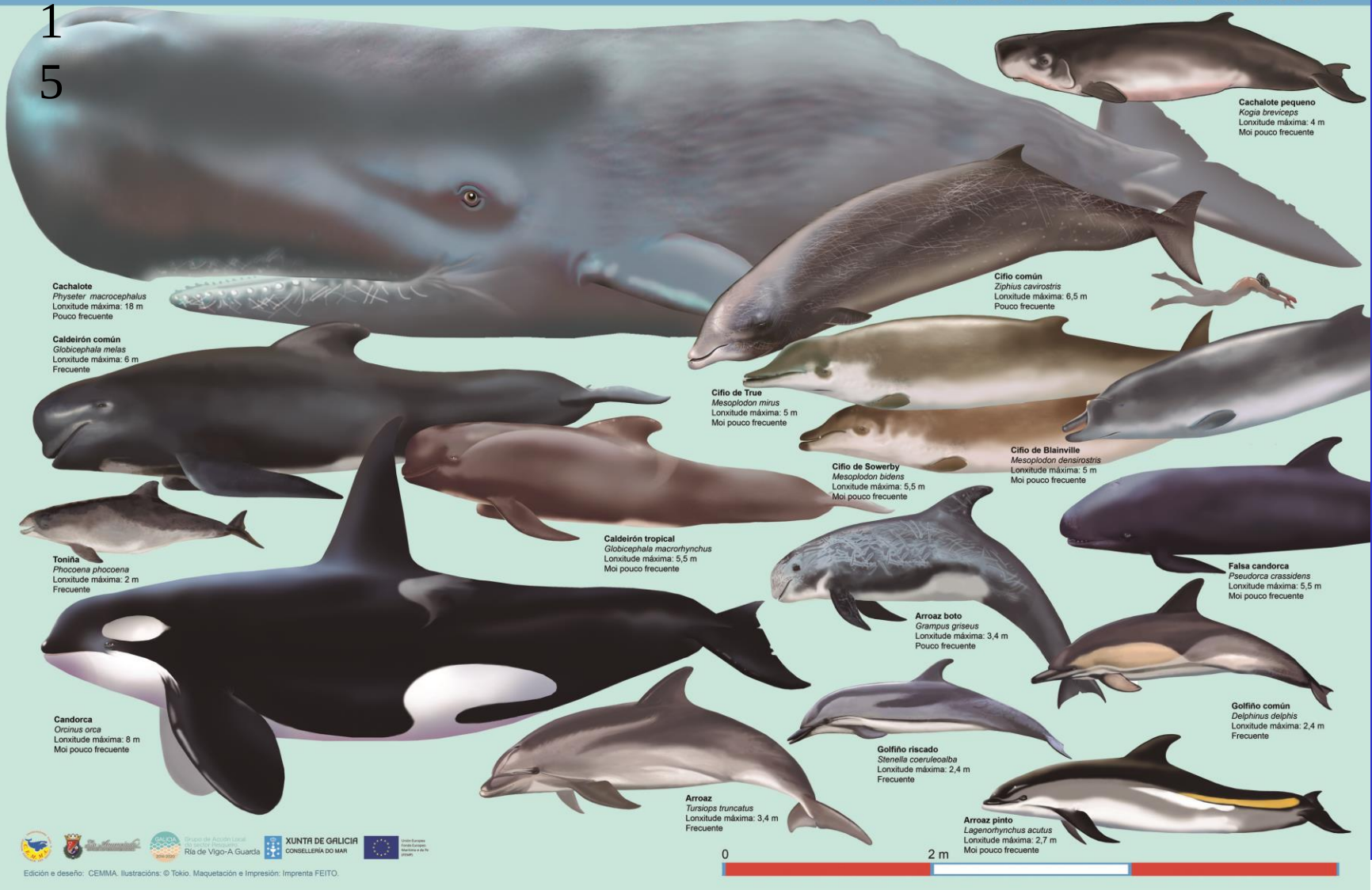

ODONTOCETOS: con dientes

CETÁCEOS

ODONTOCETOS: con dentes

LOBOS MARIÑOS

1
6

Colonias

Lobo marítimo cincento
Halobius grypus

200 cm / 200 kg

280 cm / 350 kg

90 cm / 13-20 kg

< 1 mes

1-3 meses

Na nosa costa atopamos xovens en dispersión.

Molares unicospides

4 incisivos

Cranio alongado e robusto

Narinas parciais

Lobo marítimo de capelo
Cystophora cristata

240 cm / 300 kg

300 cm / 400 kg

90 cm / 11-25 kg

1-6 meses

7-8 meses

Na nosa costa atopamos xovens en dispersión.

Molares multicospides

2 incisivos

Cranio curto

Narinas en V

Lobo marítimo común
Phoca vitulina

170 cm / 130 kg

190 cm / 170 kg

70 cm / 8-12 kg

1-6 meses

Na nosa costa atopamos adultos dispersados.

Molares multicospides

4 incisivos

Cranio robusto

Narinas en V

1- Lobo marítimo de Groenlandia, *Pagophilus groenlandicus*.
2- Lobo marítimo anelado, *Phoca hispida*.
3- Lobo marítimo barbado, *Cystophora barbatus*.

1 2 3

TARTARUGAS MARIÑAS

Partes do corpo

Prebital Frontal Prefrontal Placa nasal Epilabial Frontoparietal Parietal Temporal Uña Cabeza Aleta pectoral Placa ventral Placa costal Placa marginal Placa inframarginal Placa vertebral Plastrón Cuncha Rabo Aleta posterior

Tartaruga de coiro
Demochelys coriacea

Orixe

Tartaruga verde
Chelonia mydas

Tartaruga mariña común
Caretta caretta

Tartaruga carei
Eretmochelys imbricata

Tartaruga pequena ou lora
Lepidochelys kempi

1 unha

2 unhas

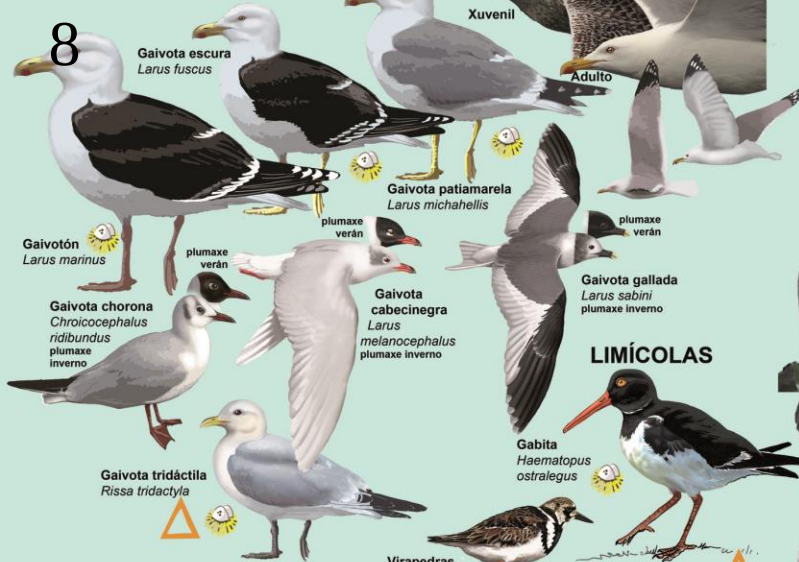
4 placas prefrontais

2 placas prefrontais

4 poros

AVES MARIÑAS DE GALICIA

1 GAIVOTAS

LIMÍCOLAS

MASCATOS

CARRÁNS

ANÁTIDAS

CORVOS MARIÑOS

PALLEIRAS

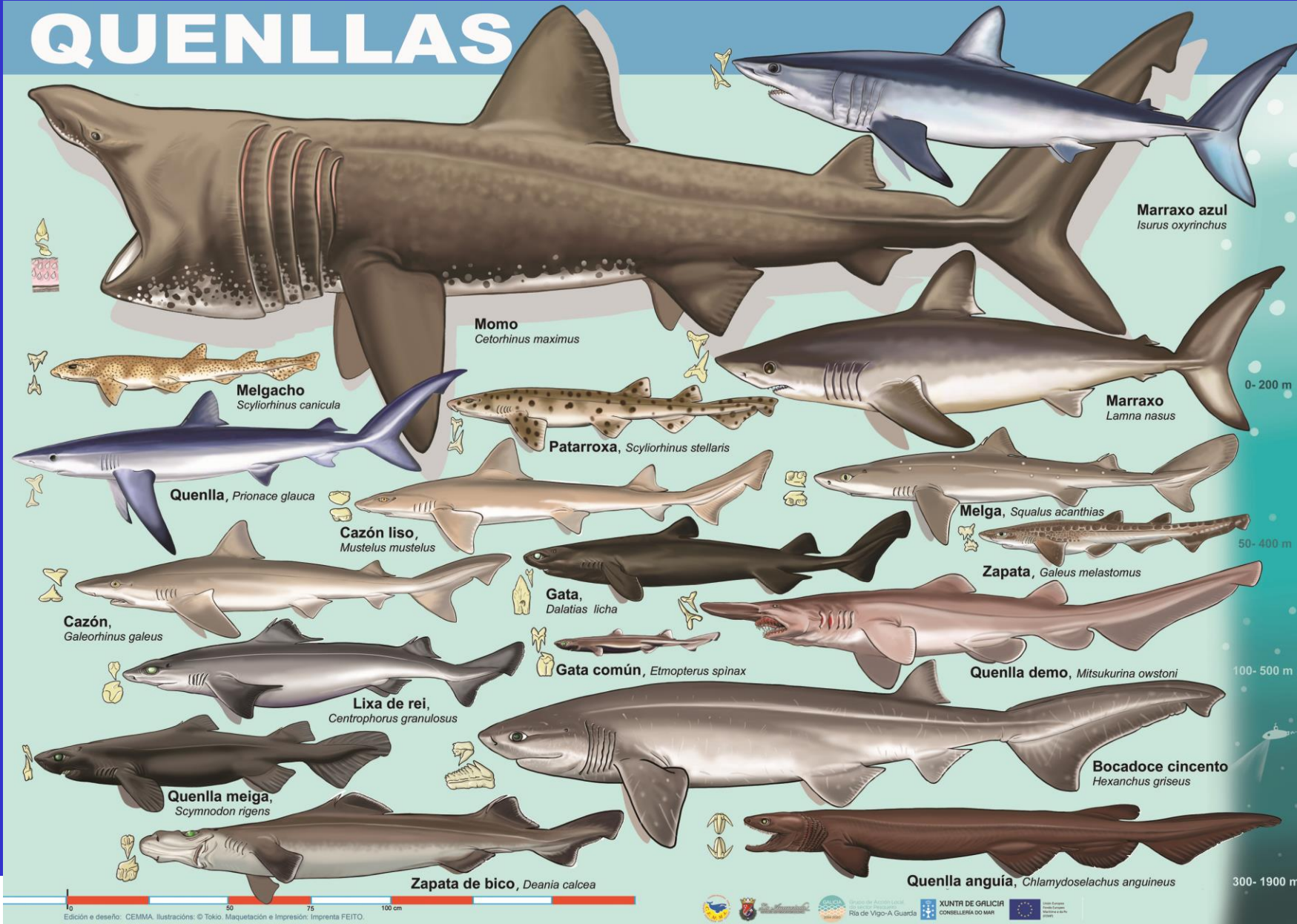
FULMAR, PARDELAS E PAÍÑO (PROCELÁRIDOS)

Aniña en Galicia
Vulnerable
En perigo de extinción

QUENLLAS

19

Edición e deseño: CEMMA. Ilustracións: © Tokio. Maquetación e impresión: Imprenta FEITO.

La Anunciada
CORRADA DE PESCADORES BAIONA

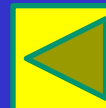
Grupo de Acción Local
do sector Pesqueiro
Ría de Vigo-A Guarda

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DO MAR

Unión Europea
Fondo Europeo
Marítimo e de Pesca
(FEMP)

La Anunciada
COOPERATIVA DE PESCADORES DE BAIOA

Grupo de Acción Local
do sector Pesqueiro
Ría de Vigo-A Guarda

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DO MAR

Unión Europea
Fondo Europeo
Marítimo e da Pe
(FEMP)

CICLO BIOLÓXICO DAS TARTARUGAS MARIÑAS

Tartaruga de coiro
Dermochelys coriacea
Tartaruga común
Caretta caretta

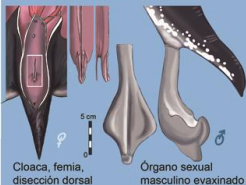
DISTRIBUCIÓN

Nos adultos, o rabo é máis longo nos machos, nos xuvenís, é curto e non está diferenciado entre sexos

REPRODUCCIÓN

Reprodutor da tartaruga de coiro

Esquema do embrión no ovo

A posta acontece na primavera e verán, en áreas limpas e abertas, e as eclosións no verán e outono, despois dunha incubación de 50 a 70 días. A duración da incubación e o sexo dos embrións varía coa temperatura.

O niño ten forma de bombilla.

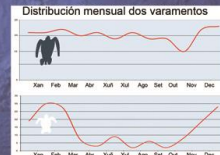

Tartaruga de coiro
Dermochelys coriacea

Lonxitude total-LT adulto: 220 cm.
Peso: 700 kg.
Profundidade de mergullo: 1000 m.
Ciclo de posta cada 2-3 anos, no mesmo pode efectuar ata 7 desoves, poñendo de 80 a 90 ovos en cada posta, de 50-55 mm.
A profundidade do niño vai de 60 a 100 cm.
Incubación de 50 a 78 días.
Nacen con LT: 60 mm.

Tartaruga común
Caretta caretta

LT adulto: 120 cm.
Peso: 130 kg.
Profundidade de mergullo: 100 m.
Ciclo de posta cada 1-2 anos, no mesmo pode efectuar ata 9 desoves, poñendo de 90 a 125 ovos por posta, de 39-43 mm.
A profundidade do niño vai de 25 a 35 cm.
Incubación de 46-70 días.
Nacen con LT: 45 mm.

GALICIA

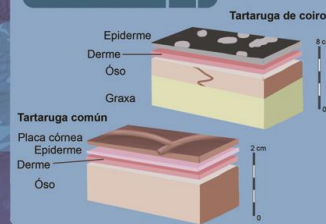
Datos de 1990-2016

Tartaruga de coiro
263 varamentos, o 50,6% de todas as tartarugas rexistradas, 30 exemplares vivos, o 62% foron reintroducidos no mar.
Lonxitude total-LT, media: 174,6 cm (Rango 120-229).
Os exemplares marcados rexistrados procedían das praias de posta da Guiana Francesa (1992) e Costa Rica (1995).
A maioría son femias adultas ou subadultas.

Tartaruga común
228 varamentos, o 44 % de todas as tartarugas rexistradas, 136 exemplares vivos. O 70% dos exemplares recollidos con vida para rehabilitación son liberados.
LT media: 31,4 cm (Rango 18-124).
A grande maioría son exemplares xuvenís.

Arquipélago de Cabo Verde

TEGUMENTO

AMEAZAS

Nas colonias de cría:

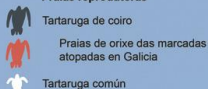
Destrución do hábitat
Destrución de niños por rapina
Depredadores terrestres e domésticos
Subida do nivel do mar e cambio climático

En mar aberto:

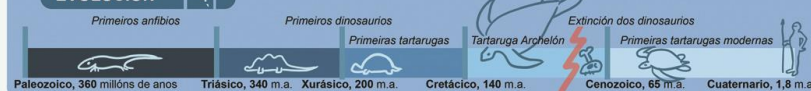
Captura accidental en redes
Captura accidental en anzois de palangre
Enmalle en redes fantasma
Inxestión de plásticos
Contaminación de hidrocarburos
Colisións con embarcacións

ÁREAS DE POSTA

Praias reprodutoras

EVOLUCIÓN

CONSERVACIÓN

Categoría IUCN (International Union for Conservation of Nature):

CETÁCEOS

GUÍA de IDENTIFICACIÓN

Delphinus delphis

20.30'

12-08-2011

INDEMARES

Especies marinhas
ameazadas:
cetáceos e aves

CADERNO DE CAMPO

GOLFIÑO COMÚN

Delphinus delphis

Taxonomía da especie

Reino: *Animal* (Animalia Linnaeus, 1758)
 Filo: *Cordados* (Chordata Bateson, 1885)
 Clase: *Mamíferos* (Mammalia Linnaeus, 1758)
 Orde: *Cetáceos* (Cetacea Brisson, 1762)
 Suborde: *Odontocetos* (Odontoceti Flower, 1867)
 Familia: *Delfínidos* (Delphinidae Gray, 1821)
 Subfamilia: *Delphininae* Gray, 1821
 Xénero: *Delphinus* Linnaeus, 1758
 Especie: *Delphinus delphis* Linnaeus, 1758

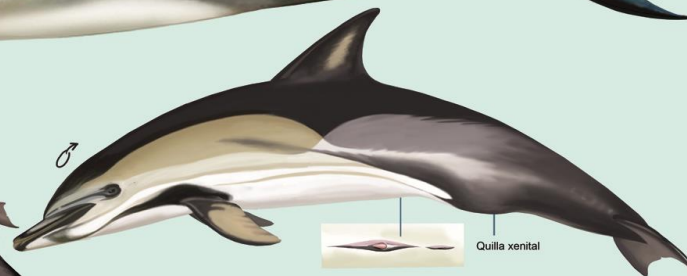
Tamaño

O tamaño refírese mediante a **Lonxitude total (LT)**.
 Adultos: 200-230 cm.
 Tamaño máximo: 240 cm, media: 167 cm.
 Os machos algo maiores que as femias.
 Lonxitude no nacemento: 90 cm

Tamaño medio de manda: 30 exemplares. As supermandas, como fusión temporal de grandes mandas, poden xuntar milleiros de exemplares.

Os exemplares adultos poden presentar o bico con manchas claras así como unha marcada banda clara ata o aventador.

Quilla xenital

Patrón de cor

A cor resulta da interacción de dous compoñentes independentes que poden estar separados por diferente control xenético: o primeiro, amarelo, dende a parte anterior ata detrás da aleta dorsal, con liñas subsidiarias dende o ollo ata a zona xenital e parches nas aletas dorsal e pectorais. O segundo, escuro e superposto, como área dorsal de adiante atrás, incluíndo a cara, o antífase e a banda ata as aletas pectorais.

En xeral: mancha amarela ou canela no costado dianteiro e cincuenta dende a metade do corpo cara atrás. Antífase ao redor do ollo. Liña dende a parte inferior do beizo ata a aleta pectoral.

Nos **xuvenís**: cores difusas. Presenza de bandas fetais transversais en neonatos. Predomina a capa amarela.

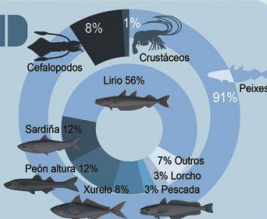
Nos **subadultos**: cores contrastadas. Liñas marcadas. Aletas escuras polo xeral. Bico aclarando.

Nos **adultos**: cores moi contrastadas e delimitadas. Liñas moi marcadas. Aletas escuras que poden ter parches amarelos. Bico con manchas brancas superiores.

Dieta

Fundamentalmente piscívora.

Aliméntase de ata 28 especies de presas diferentes, aínda que 7 son as prioritarias.

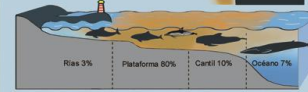
Reproducción

Distribución

En Galicia ocupa as augas da plataforma entre os 100 e os 200 m de profundidade.

Uso do hábitat: proporción coa que é observada a especie nos diferentes nichos ecolóxicos.

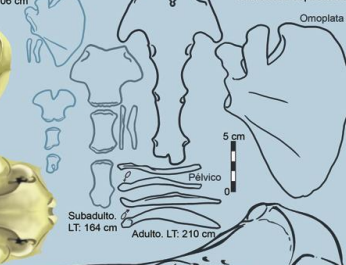
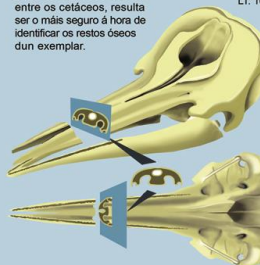
Identificación

A pesenza sucros no padal, carácter taxonómico único entre os cetáceos, resulta ser o máis seguro á hora de identificar os restos óseos d'un exemplar.

Pezas óseas: omoplate, esternón e pélvico de tres idades diferentes.

Xuvenil. LT: 106 cm

A forma da primeira peza dos ósos do esternón, o manubrio ou a parte anterior, presenta caracteres específicos.

Fórmula dental: 40-60/40-60
 Dentes cónicos e puntiagudos
 Diámetro 3 mm, como a punta dun lápis

Cranio

DEPUTACIÓN
 PONTEVEDRA

Edición e deseño: CEMMA, <https://www.cemma.org>, <https://www.facebook.com/cemmacetaceos/>, Correo-e: cemmaorganizacion@gmail.com, Ilustracións: © Tokio, Maquetación e Impresión: Imprenta FEITO.

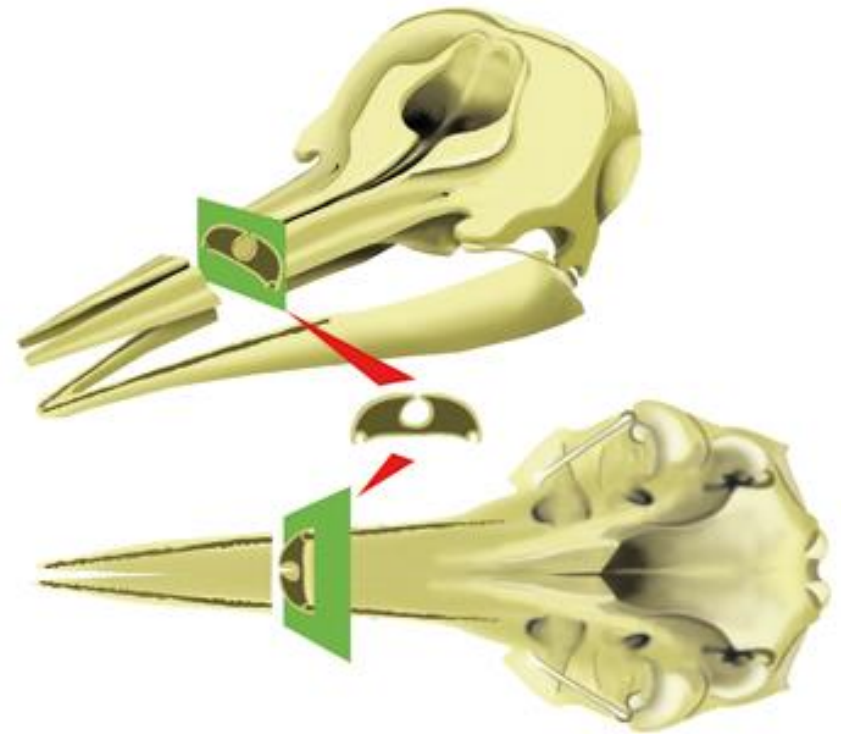
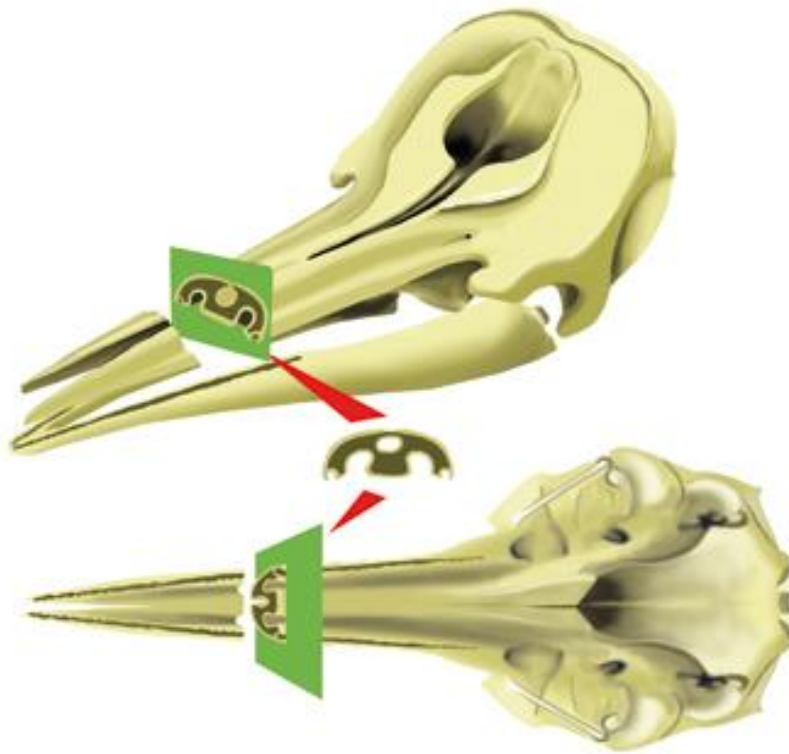

DIVULGANDO PROTOCOLOS DE ACTUACIÓN: SIMULACRO DE RESCATE

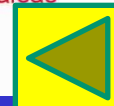

DIVULGANDO PROTOCOLOS DE ACTUACIÓN: ASISTENCIA A VARAMENTOS

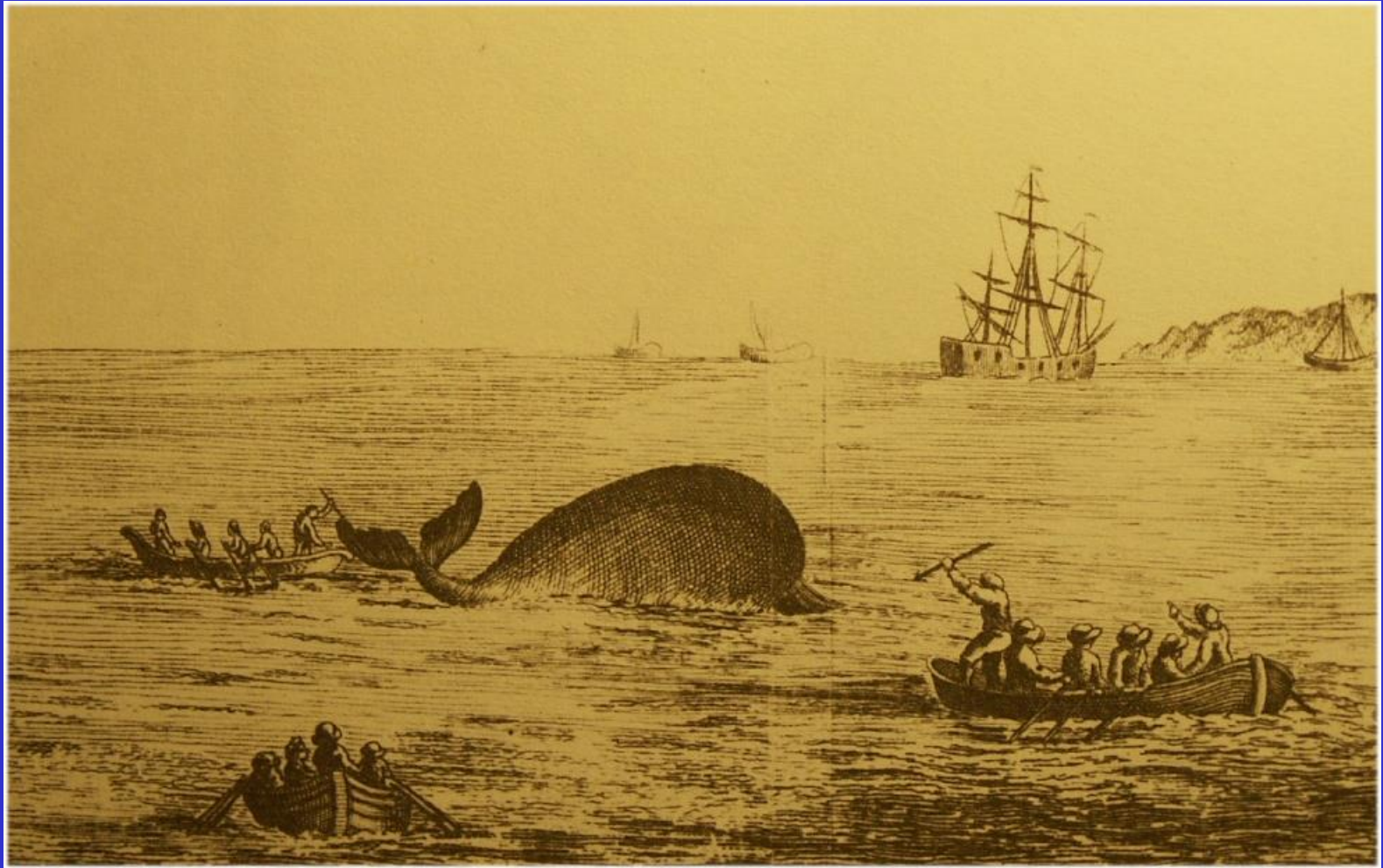

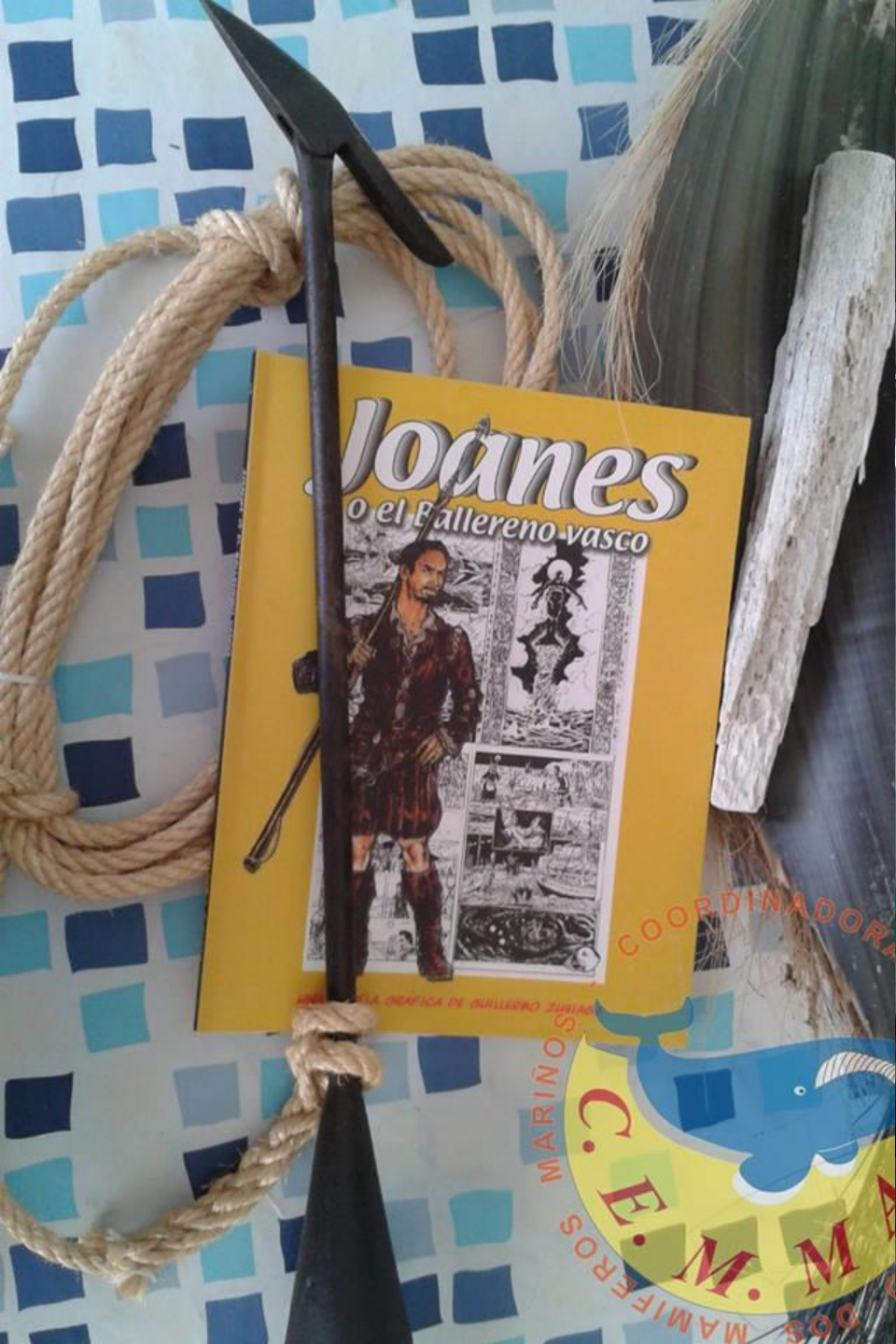
		BICO	PADAL	ALETA PECTORAL	ALETA DORSAL	TAMAÑO	ESPECIE	
1	CON DENTES AO LONGO DOS MAXILARES	CÓNICOS	CON SUCOS	FALCIFORME 15,3%	FALCIFORME 9,3%	100-240 cm	Golfiño común	
				FALCIFORME 13,7%	FALCIFORME 8,2%	100-240 cm	Golfiño riscado	
				FALCIFORME	FALCIFORME	120-280 cm	Arroaz pinto	
		PEQUENOS		LANCEOLADA ROMA	FALCIFORME ATRASADA	120-380 cm	Cachalote pequeno	
		GRANDES		FALCIFORME 14,7 %	FALCIFORME 9,4 %	110-350 cm	Arroaz	
	CON DENTES AO LONGO DOS MAXILARES	GRANDES	PADAL CHAN	ALONGADA 17,5 %	ALTA 11,6 %	110-350 cm	Arroaz boto	
				ALONGADA 17,6 %	CAÍDA 7 %	130-550 cm	Caldeirón tropical	
				MOI LONGA 21 %	CAÍDA 6,2 %	130-600 cm	Caldeirón común	
				REDONDEADA	FALCIFORME OU ALTA	200-600 cm	Candorca	
				CADRADA	INEXISTENTE	700-1400 cm	Cachalote	
2	SEN DENTES AO LONGO DOS MAXILARES	ESPATULADOS	PADAL CHAN	LANCEOLADA ROMA	TRIANGULAR	100-200 cm	Toniña	
				LANCEOLADA ROMA	ATRASADA	300-600 m	Cifios	
				LANCEOLADA	ATRASADA	500-2300 m	Baleas	

DIVULGANDO A NOSA HISTORIA:

A CAZA DA BALEA

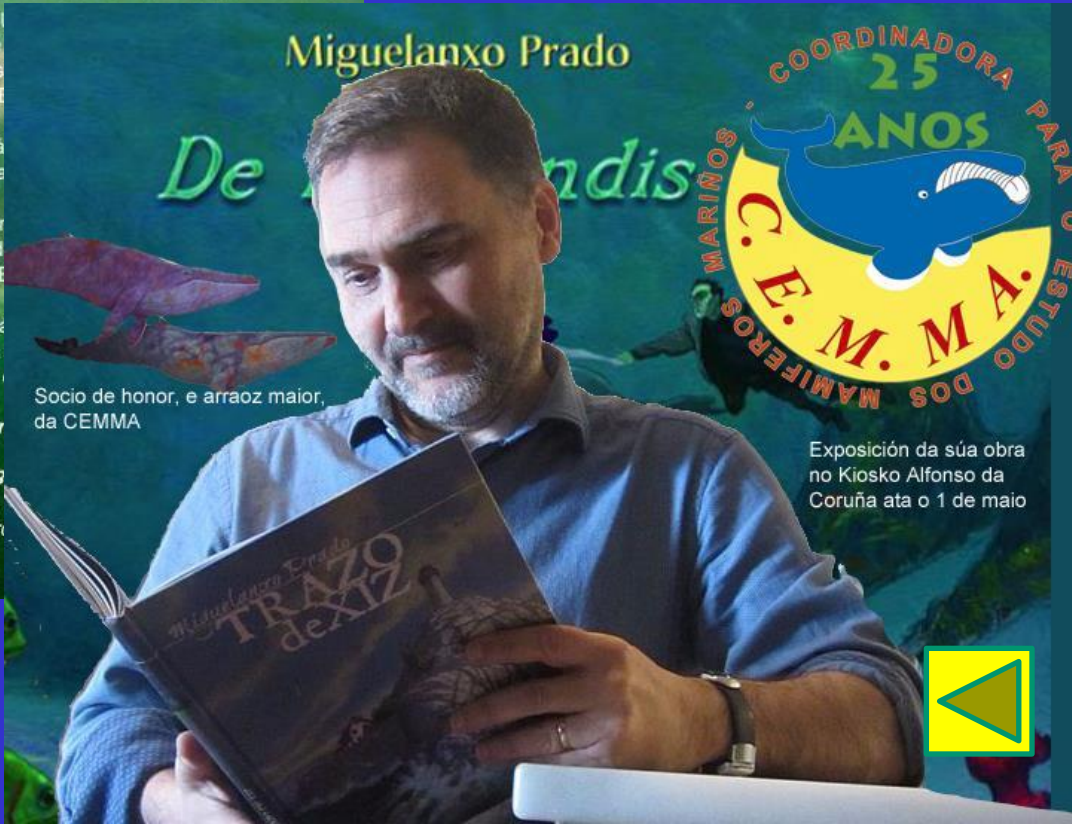
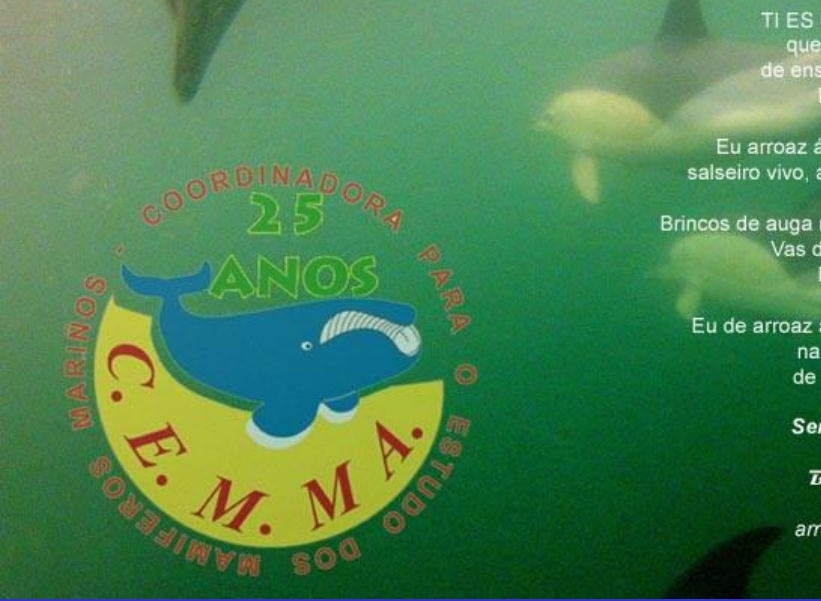
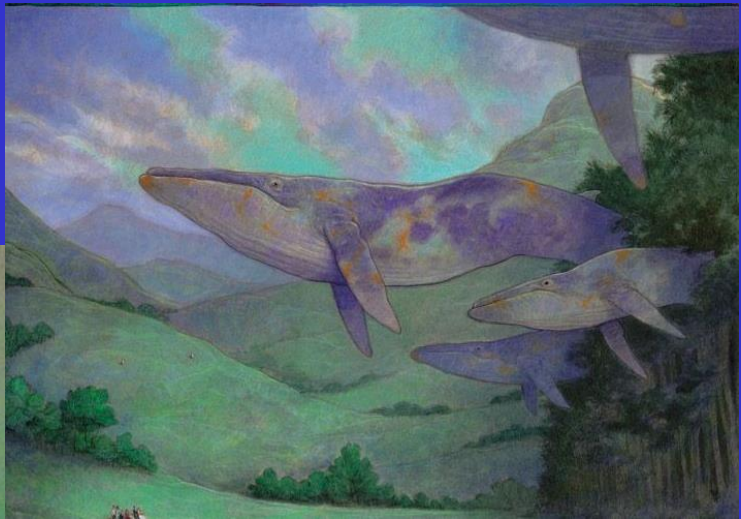

DIVULGANDO A CREAÇÃO ARTÍSTICA:

SOCIOS DE HONRA

EDUCACIÓN AMBIENTAL IMPACTOS: SECTOR PRODUCTIVO A PÉ DE MAR

EDUCACIÓN A LIMPEZAS SU

EDUCACIÓN AMBIENTAL PROXECTOS ALLEOS: AUGAMAR

Limpieza Simultánea de Praias
Sábado 11 de novembro

Únete e limpa a túa praia!

Concellos da Ría de Vigo:
campusmar@uvigo.es
986 130 000

Resto de concellos:
adega@adega.gal
981 570 099

+ Info:
981 570 099
adega@adega.gal
www.adega.gal

Centro de Investigación Mariña
Universidade de Vigo

AUGA+MAR, MAR ADENTRO

Publicación do departamento educativo da
Coordinadora para o Estudo dos Mamíferos Mariños.
Nº 9. Abril 2009

PROXECTOS EDUCATIVOS:

EDUCACIÓN AMBIENTAL RECUPERACIÓN:

GRAZAS POLA ATENCIÓN

